У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 99. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 27-го ТРАВНЯ 1971 15 ЦЕНТІВ — 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 27, 1971 No. 99. VOL. LXXVIII.

На „Союзівці" відбудеться З'їзд Українського Лікарського Товариства Північної Америки

Кергонксон. — У днях від 29 до 31 травня включно на відпочинковій Оселі УНСоюзу в Кетскильських горах „Союзівці" відбуватиметься черговий з'їзд — 14-ті загальні збори делегатів Українського Лікарського Товариства Північної Америки, УЛТПА. Наради розпочнуться в суботу, після реєстрації делегатів. Бенкет і равт влаштовує господар цього з'їзду, Відділ УЛТПА в Ню Йорку, в неділю 30 травня, о 7-ій вечора. В рямках бенкету буде проведена окрема мистецька програма. Першого дня, в суботу, ділові наради з'їзду триватимуть від 2 г. до 6 г. вечора, коли звітуватимуть керівні органи Товариства, головний редактор журналу „Лікарський Вісник", Контрольна Комісія і Товариський Суд та відбудеться дискусія над звітами. Увечері, після вечері — наукова сесія. У неділю 30 травня відбудеться вибір керівних органів УЛТПА, затвердження проєкту статуту УЛТПА та розгляд ін. справ; у понеділок 31 травня — ділова конференція, наради секцій і комісій УЛТПА, а після спільного обіду — закриття з'їзду. Головою Головної Управи УЛТПА є д-р Богдан Шебунчак, секретарем д-р Юрій Кушнір. Напередодні з'їзду вийшло ч. 1-2 журналу „Лікарський Вісник, що виходить вже 18 років, інформує українською мовою про нові досягнення медицини та подає деякі відомості про діяльність УЛТПА.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 26 травня 1971

В АМЕРИЦІ

13 НЕГРИТЯНСЬКИХ КОНҐРЕСМЕНІВ заявили, що президент Ніксон в дійсності не відповів їм на тих 60 запитів, з якими вони були в березні звернулися до нього. Ці конґресмени просили Президента з'ясувати їм урядову програму у відношенні до негритянського населення. Вони казали, що обидві партії сподіваються „задурно" дістати голоси чорного населення. Конґресмени заявляють: „Ми не виступаємо як члени якої - будь партії, але ми дбаємо про інтереси населення, яке надлило нас своїм довір'ям". Членкиня Конґресу Ширлі Чісголм з Ню Йорку сказала, що Уряд Ніксона навіть настільки не хитрий, що не знає, що на поставлені запити треба було відповісти, бо це було б корисніше для урядових кол.

ЕКОНОМІСТИ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ збільшення відсотків в другій половині цього року, що може спричинити сповільнення економічного поліпшення, яке тепер відбувається. Збільшені відсотки спричинять сповільнення в будівельному промислі, а це матиме некорисний вплив на інші промисли.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ ПРАВИЛ веде переслухання в справі обмежень фондів, які може жертвувати одна особа, або одна правна одиниця на виборчу кампанію. Уряд президента Ніксона виступає проти всякого обмеження в цій справі. Республіканці дістають більше пожертв від виборців, і тому демократи хочуть за допомогою обмеження висоти пожертв поправити свою ситуацію. В Сенатській Комісії зізнавав заступник головного прокуратора Ричард Клейндінст, який твердив, що обмеження пожертв до висоти 5,000 долярів є великою помилкою. Цікаве, що й голова цієї Комісії сенатор демократ Еверет Джордан висловився також проти обмеження висоти пожертв.

У СВІТІ

ПРЕМ'ЄР - МІНІСТЕР АНГЛІЇ ГІТ ВИСТУПИВ у Лондоні перед Палатою Громад із звітом про подорож і зустріч із президентом Франції Помпіду. Гіт сказав, що в Европі розпочинається нова доба співпраці, порозуміння та добробуту й миру. Він вважає, що Франція вже готова прийняти Англію до Спільноо Европейського Ринку, що відкрило б шлях до більшої єдности і співпраці в Західній Европі. Однак, Гіт не говорив про якийсь спільний „понадуряд" у Европі, а сказав, що кожна країна й надалі буде суверенною і матиме право „вето" для охорони своїх інтересів.

У СТОЛИЦІ СОВЄТСЬКОЇ ЛАТВІЇ РОЗПОЧАВСЯ СУД над чотирма особами жидівської національности. Їх обвинувачено в антисовєтській пропаґанді та в переданні антисовєтських матеріялів до Ізраїлю, за що кожний підсудний може дістати до семи років в'язниці. Прізвища підсудних: Борис Мафцер, Аркадій Шпільберґ, Міхаїл Шепшелович і Рут Александрович, всі молоді, з них двоє перших — інженери, третій робітник, а Рут Александрович працювала медичною сестрою.

КРУГЛО 50 000 ПАРИЖАН ВЗЯЛИ УЧАСТЬ у демонстрації біля кладовища Пер Ляшез, на відзначення 100-річчя з часу так зв. Паризької Комуни. Біля того кладовища урядові війська з Версалю розстрілювали комунарів. Одночасно, кардинал Парижу Франсуа Марті відправляв Богослуження за спокій душі архиєпископа Парижу Жоржа Дарбоя, якого вбили члени Паризької Комуни. Богослуження відбулося в церкві в селі Фаль-Бійо поблизу Парижу, а в самому місті його відкликали з огляду на можливість сутичок між лівими і правими елементами.

У СТАМБУЛІ ПОЛІЦІЯ РОЗКЛЕЇЛА НА ВУЛИЦЯХ фотознімки з 9 осіб, у тому однієї дівчини, запідозрених у вбивстві ізраїльського консула Ефрейма Ельрома. У місті далі триває поліційна година й надзвичайне становище, на що Парлямент дав свою згоду. Двоє з розшукуваних відомі як члени лівої радикальної молодечої організації і запеклі критики ЗСА.

ПРЕЗИДЕНТ ПАКІСТАНУ ЯҐІА ХАН ЗАЯВИВ, що його головним завданням є передати в законному порядку владу цивільному урядові. Генерал - президент Яґіа Хан сказав кореспондентам, що він сподівається передати такий плян найдалі до трьох тижнів. У Східньому Пакістані мали місце останнім часом великі неспокої, і хоча уряд заперечує вістки, але там насправді й далі відбуваються бої з повстанцями. Проти центрального пакістанського уряду виступають бенґальці із Східнього Пакістану.

ПРАВІ СИЛИ В ІТАЛІЇ ЗАКЛИКАЛИ НАСЕЛЕННЯ відзначити день 24 травня — день виступу Італії в першій війні по боці альянтів, вивішуванням національних трикольорових прапорів. Таким чином італійська „мовчазна більшість" мала б показати своє неґативне відношення до комунізму. Але того дня було видко дуже мало трикольорових прапорців на вулицях і на житлових домах: їх вивішували лише 1 родина на 100 родин.

ДЕБАТИ НАД ЗВІТАМИ ВИПОВНИЛИ ДРУГИЙ ДЕНЬ РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНСОЮЗУ

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. — Дебати над звітами головних екзекутивних урядовців, редактора „Свободи", Головної Контрольної Комісії і членів Головної Ради, як також почесних членів ГУ, та управителя „Союзівки" виповнили другий день річних нарад Головного Уряду УНСоюзу у вівторок 25 травня ц. р. У дебатах порушено багато організаційних, фінансових, культурно-видавничих та громадських справ. Відповіді і вияснення давали звітодавці. Після нарад поінформовано всіх учасників про події у Філядельфії, зв'язані з свяченням нових єпископів та демонстрацією мирян. На середу 26 травня ц. р. були передбачені наради і звіти комісій: для публічних зв'язків, жіночих справ, для справ молоді, для справ спорту, для канадійських справ, для фінансових справ і Виховно-Дослідної Комісії.

Гол. предсідникові УНС Йосипові Лисогорові сповнилося 60 років

Союзівка, Кергонксон. — У вівторок 25 травня головному предсідникові УНСоюзу Йосипові Лисогорові сповнилося шістдесят років життя. Цю нагоду члени Головного Уряду УНСоюзу відзначили в другому дні своїх нарад 25 травня ц. р. під час вечері. Імпрезою, що мала дружній і родинний характер, керував заступник гол. предсідника проф. Іван Телюк і присутні члени Головного Уряду висловлювали головному предсідникові та його дружині Марії багато добрих побажань.

Йосип Лисогір

Звіт Головного Предсідника УНСоюзу

(Закінчення)

„Свообода"

Постійне інформування наших членів і української громади про нашу діяльність і про те, що діється в нашій спільноті, є однією із найважливіших наших функцій. Видавання „Свободи" й „Українського Тижневика" і втримування друкарні вимагали з того погляду постійної пильної уваги і акуратного нагляду. Наша „Свобода" вдержувала в кожному відношенні своє становище, як провідного українського щоденника у світі. Іншою дуже важливою і вітальною здійсненою нами дією для українців у ЗСА і в інших країнах світу було видання „Лікарського Довідника" д-ра Михайла Данилюка українською мовою і його ж брошур про наркотики, друкованих українською й англійською мовами. Ми вдячні нашому Головному Контролерові за його цінний вклад для сучасного і майбутнього добра наших членів і всіх українців. Заплановано також видання інших брошур подібного змісту чи й на актуальні проблеми.

Знеохочуючим фактором в нашій видавничій ділянці є те, що кількість союзових передплатників „Свободи" зменшується кожного року. Це з'ясовує добре подана нижче порівняльна таблиця кількости передплатників за два останні роки:

Передплатники „Свободи"

Платили місячно	1970	1969	Зменшення
65¢	10,691	11,218	— 527
50¢	57	71	— 14
30¢	1,480	1,629	— 149
	12,228	12,918	— 690

Передплатники „Українського Тижневика"

592	536	+ 56

Порівняння прибутків і видатків за останніх два роки показує більш подрібно поступ або ж брак фінансового поступу у нашій видавничій і друкарській ділянці.

Із поданих у таблиці прибутків і видатків „Свободи" можна бачити, що УНСоюз вплатив для „Свободи" загальну суму 176,000 дол., або на 6,000 дол. більше, як в 1969 р. Ми сколектували приблизно 90,000 дол. від наших членів разом з їхніми вкладками, так, що треба було відвести баланс — понад 86,000 дол. із наших союзових фондів на покриття коштів наших публікацій.

Прибутки із передплат нечленів і з продажу на стендах були майже такі самі, як минулого року. Прибутки з оголошень збільшилися приблизно на 2,000 дол. Передплати на „Веселку" збільшилися на понад 3,000 дол. Вплати за календар альманах дали понад 6,000 дол. більше. Продаж книжок, головно завдяки книжці „Лікарському Довідникові" д-ра Данилюка збільшилися на панад 14,000 долярів.

Друкарські роботи зменшилися протягом року, що виявилося у зниженні прибутків друкарні на 13,000 дол. Менше грошей одержано також на Пресовий Фонд.

Видатки були приблизно на 15,000 дол. вищі, як у минулому році, головно з огляду на підвишку заробітних платень, як також на вищі забезпечення й пенсії службовців.

Минулого року ми признали три стипендії для студентів журналістики. Ми сплачували шкільні оплати або їх рівновартість для тих студентів, які погоджуються стати в нас на працю щонайменше на протяг п'яти років після закінчення їхніх студій. Ми задумуємо також затруднювати цих студентів в наших редакціях під час літніх вакацій.

Новий будинок УНСоюзу

Як вже було подано у звіті під час нарад Гол. Уряду у вересні 1970 року, наша допоміжна установа Українська Народна Корпорація Міської Віднови, повним власником якої є УНС, завершила купівлю землі для нашого нового будинку на розі Монгомері, Грін і Рейлровд евню в Джерзі Сиrі, „ Дж. Пляни будівлі приготовані нашими архітектами Юліяном К. Ястремським й Аполінарієм Осадцою. Дня 30 листопада 1970 р. названа наша допоміжна корпорація підписала листа із наміром увійти у будівельний контракт з фірмою Джозе Мускареллі Інк. для збудування нового будинку за встановлену умовою ціну в сумі 9,160,000 дол. Започатковано будову на базі тимчасового договору у грудні 1970 року і будівельні роботи продовжуються. Формальний контракт будови підписано 18 березня 1971 р. В контракті передбачено закінчення будови на 31 травня 1972 року.

Наші архітекти повідомили нас, що під час розкопів для

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВЯЧЕННЯ ЄПИСКОПІВ СТАХА І ЛОСТЕНА ВІДБУЛИСЯ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ СЕРЕД БУРХЛИВОГО СПРОТИВУ ПОНАД 2,500 МИРЯН

Філядельфія, Па. (З.С.). — Траурна мелодія співу „Вічная Пам'ять" перепліталась із звуками многоліття в предивній симбіозі почувань, які й творили атмосферу свячень новонайменованих єпископів, о. прелата Івана Стаха та о. шамбеляна Василя Лостена, в катедрі Непорочного Зачаття у Філядельфії минулого вівтірка, 25-го травня 1971 року.

Безнастанне скандування молитов „Отче наш" і „Богородице Діво", напереміну із співом українських релігійних гимнів — „Боже Великий" та „Воже вислухай благання" — дослівно заглушили церемоніяльні молитви і обрядові відправи свячення у вщерть заповненій катедрі та причинилися до скорочення Архиєрейської Божественної Літургії до 40-хвилинної відправи без допущення священиків і вірних до масового св. Причастя, як це було заплановано. Сам акт свячення відбувся згідно з текстом єпископської хіротонії у старослов'янській мові, взятий із „Служебника Святительського", видрукуваного у Львові в 1886 році. Одначе душевна і молитовна прірва поміж цим актом, який відбувався навколо престолу катедри під проводом архиєпископа-митрополита Амврозія Сенишина, в асисті єпископів-консекраторів Кир Ярослава Ґабра з Чикаґо і Михайла Дудика з Пассейку, та в присутності 15 інших Владик українського та римо-католицького обрядів, на чолі з кардиналом Джаном Кролем з Філядельфії, проявилась в яскравому контрасті, коли на хорове „аксіос" (гідний) демонструючі миряни відповіли „анаксіос" (негідний), а на многоліттсвіє — піснею „Вічная Пам'ять".

Єпископські свячення відбулись не зважаючи на всі заходи світських і церковних чинників відкласти їх до скликання Архиєпископського Синоду, який, згідно з останіми повідомленнями має відбутися при кінці червня цього року у Вінніпеґу, Канада. Скликання Синоду зумовлене приїздом Верховного Архиєпископа Блаженнішого Йосифа Сліпого до Канади при кінці цього місяця, хоча існують побоювання, що Ватикан не дозволить українському кардиналові прибути до Канади. У відповідь на рекомендацію Верховного Архиєпископа відкласти свячення, новонайменовані єпископи Стах і Лостен були вислали телеграму минулого тижня з проханням визначити дату Синоду. Ще минулого понеділка, 24-го травня, згідно з повідомленням Товариства за патріярхальний устрій УКЦеркви, префект Східньої Конґреґації кардинал де Фюрстенберґ мав заявити Блаженнішому Йосифові,що Конґреґація „не вмішуватиметься в справи УКЦеркви", якщо новонайменовані єпископи пришлють ще одну телеграму з побажанням встановлення нової дати свячень. Сам акт свячення свідчить, що така телеграма, правдоподібно, не була вислана.

Демонстрація у Філядельфії, проголошена Т-вом за патріярхальний устрій УКЦеркви та Студентським Ад Гок Комітетом, почалася фактично ще минулої п'ятниці, 21-го травня, голодуванням сімох студентів під катедрою Непорочного Зачаття. Марія Ратич, Олена Бережницька, Олена Куземська, Юліян Левицький, Ізидор Ратич, Роман Петик та Іван Бережницький — до яких в суботу долучилось четверо студентів з Чикаґо — Олесь Черінь, Марта Гарасовська, Роксоляна Вігун-Сацюк та Олег Сацюк — провели голодування аж до офіційного закінчення свячень у вівторок. Їх піддержували морально десятки мирян, що приходили під катедру впродовж чотирьох днів, а в понеділок ок. 700 осіб відбули протестаційний марш під катедрою із запаленими свічками, закінчивши його вічем в Українсько-Американському Горожанському Клюбі при вулиці Френклін.

У вівторок, вже в 7-ій год. ранку, почали збиратися маси мирян на заплановану демонстрацію перед катедрою. Їхні ряди доповнювались приїжджаючими представниками майже усіх осередків українського поселення на схід від Чикаґо включно. Із транспарентами, які закликали до єдности та помісности УКЦеркви під проводом Блаженнішого Йосифа, демонстранти — діти, молодь, старші, священики — проходили вздовж двох бльоків перед катедрою. Скандованими кличами „анаксіос" (негідний) та "Power to Slipyj" (влада Сліпому), вони виявляли свій протест проти способу найменування висвячуваних єпископів.

На другому кінці бльоку

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ю. Смолич і В. Козаченко замінили О. Гончара і Л. Новиченка на постах керівників СПУ

Київ. — Після закінченого тут у п'ятницю 21-го травня ц.р. VI-ого З'їзду письменників України, відбувся перший пленум обраного під час з'їзду 70-членного правління СПУ. На цьому пленумі була обрана президія правління в складі 29 осіб. Дотеперішній голова правління Олесь Гончар, автор „Собору" і його заступник критик Леонід Новиченко не були переобрані на свої пости й увійшли тільки до президії, як звичайні члени. На голову правління обрано відомого сталініста Юрія Смолича, на пост першого його заступника Василя Козаченка і на дальших заступників Павла Загребельного, Юрія Збанацького і Бориса Олійника. На секретаря правління в організаційних справах був обраний якийсь Іван Солдатенко і на голову 27-членної Ревізійної Комісії Василя Минка. — Попереднього дня під час однієї із сесій з'їзду з гострою атакою проти „буржуазних націоналістів" і закордонних радіостанцій виступав львівський поет Ростислав Братунь, колишній редактор „Жовтня". Він нарікав на „особливу активність" тих „буржуазних націоналістів", які намагаються виступати в ролі „захисників" радянської культури. Згадував Р. Братунь також відбутий в листопаді 1970 року з'їзд Об'єднання Українських Письменників „Слово" і про те, що на ньому говорилось про „згуртування українських письменників на еміграції на засадах вільного творчого мистецького вияву в протилежність до невільного стану українських письменників на рідній землі". Учасників цього еміґраційного з'їзду Р. Братунь назвав „безбатченками", яких „субсидують заокеанські центри ідеологічних диверсій."

Ректор УВУ д-р Володимир Янів закінчив поїздку по Америці й Канаді

Джерзі Сиrі. — Д-р Володимир Янів, ректор Українського Вільного Університету в Мюнхені, відвідав у вівторок 25-го травня ц. р. перед своїм від'їздом до Европи — у товаристві д-ра Романа Голіята, голови Ділового Комітету святкування 50-ліття створення УВУ в Ню Йорку, Головну Канцелярію УНСоюзу і редакцію „Свободи". У розмовах в редакції гість поінформував про висліди своєї 5-титижневої поїздки, зв'язаної із відзначуванням 50-ї річниці створення УВУ, по Америці й Канаді. Ювілейні святкування за безпосередньою участю проф. В. Янева вже відбулися в Чикаґо, про що було повідомлено в „Свободі", і в Торонті 14 - 15 жовтня. Вершинним виявом святкувань у Чикаґо гість вважає величавий концерт з участю біля 250 осіб молоді, на якому було біля 800 осіб. У Торонті треба на першому місці назвати урочистість надання почесного докторату Владиці Михаїлові та дуже цікавий панель студентства, в якому взяли участь кругло 150 осіб, з того дві третини студентів.

Ректор УВУ проф. д-р В. Янів

Рівночасно д-р Вол. Янів використав свою поїздку для підготови дальших ювілейних святкувань, які повинні відбуватися восени ц. р., з половини жовтня, у Пассейку для Ню Джерзі, у Ню Йорку, Міннеаполісі, Вінніпеґу, Монтреалі, Вашингтоні, Блумінґтоні, Мд.,і Філядельфії. Святкування в Ню Йорку наберуть центрального характеру завдяки Виставці книжки в Українському Інституті Америки і, можливо, в Публічній Бібліотеці, та Науковій Конференції, що її готують переважно випускники УВУ і яка має на меті зібрати науковий доріст. Для підготови святкувань у Ню Йорку створено Діловий Комітет, під проводом д-ра Романа Голіята, до якого також входять І. Дорожинський, П. Гой, М. Турецький, В. Душник, І. Соневицький, Я. Падох, Р. Гойдиш Ю. Гончаренко. Наукова конференція підготовляється також у Монтреалі, у співпраці з науковими силами, затрудненими в Оттаві в наукових інституціях. Ювілейний Комітет у Вашингтоні головну увагу кладе на зорганізування циклів академічних вечорів, які будуть впродовж кількох тижнів попереджувати ювілейні бенкети або концерти. Великим ентузіястом ювілейних святкувань УВУ виявився сеньйор українських науковців проф. д-р Ол. Грановський у Міннеаполісі. Він використає свої зв'язки з чужинецьким світом, щоб у Міннесоті Виставка Української книжки та фолкльору і мистецтва мала своє відповідне обрамування.

Всі свята підготовлятимуть насамперед алюмни УВУ, а Комітети по організації алюмнів і прихильників УВУ були у всіх містах перебування проф. Вол. Янева переорганізовані чи відповідно доповнені. Канцелярія УВУ з Мюнхену вислала на всі відомі адреси алюмнів і прихильників УВУ останньо видані книжки, з відповідним закликом у справі поширення видань УВУ і самого Товариства Прихильників УВУ.

XVI КОНВЕНЦІЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. (*Л. Коленська*). — XVI Конвенція Союзу Українок Америки відбула тут свою триденну Конвенцію, що її відкрила голова Конвенційного Комітету, Ірина Кіндрачук.

Провівши молитву, Стефанія Пушкар, голова Головної Управи СУА передала від Конвенції привіт Блаженнішому Верховному Архиєпископові Кардиналові Йосифові Сліпому і покликала всіх делеґаток різних Округ, та гостей вшанувати мовчанкою пам'ять Митрополита УПЦ в ЗСА Блаженнішого Іоана Теодоровича, і всіх померлих членок СУА.

Стефанія Пушкар запропонувала порядок нарад і над ними та над зміною статуту відбулася дискусія. Вибір Комісій пересунено на пізніше.

До Президії вибрано: Іванну Рожанковську — голову Окружної Ради в Ню Йорку, Осипу Грабовенську — секретарку СУА, та Анастазію Вокер — заступницю голови СУА на поодиноких предсідниць триденних сесій, а на секретарки: Наталію Хоманчук та Іванну Мартинець. Складали звіти Стефанія Пушкар — голова та Ольга Мусаковська — фінансовий референт. Ранньою сесією проводила І. Рожанковська.

Пополудневою сесією Конвенції проводила Осипа Грабовенська. З привітом виступила голова СУА — Олена Лотоцька. Після звітів Контрольної Комісії проведено дискусію над звітами, про потребу поширювання української преси й книжок та обов'язкової передплати жіночого органу СУА „Наше Життя".

Письменниця Дарія Ярославська виголосила доповідь на тему: „Оборона нашої культури в роковини Лесі Українки", з висновком: вдержати українську мову — це вдержати наше життя. Відбулась також ділова дискусія на тему суспільної опіки, опісля наступило проголошення складу Конвенційних Комісій. В тому часі — на залю увійшла Ганна Дмитерко-Ратич, учасниця Визвольних Змагань — почесний гість Конвенції і присутні вшанували її оплесками.

З черги відбувся панель на тему: „Організаційна єдність членства — запорука росту". Модератором була І. Рожанковська, панелістки: Марія Савчак, голова 64-го Відділу в Ню Йорку на тему: „Активізація членства", Олександра Кіршак, голова 82 Відділу в Ню Йорку на тему: „Об'єднання організацій і Дора Рак — б. голова Окр. Ради в Чикаґо про: „Кризу провідництва". Панелі мали речевий характер, з'ясовуючи, як проводити активну працю посеред членок, як пожвавити працю і допомогти ростові Відділів, приєднуючи нових членок.

Увечері наступило відкриття виставок. Їх відкрила редакторка Лідія Бураченська. Про малярську виставку розказала Наталія Войновська — мистецька референтка. В склад виставки входили картини Галини Мазепи, картини з галерії О. Соневицької, і картини мисткинь Округи СУА, писанки Першого Конкурсу СУА. Про виставку книжок жіно-

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Режимний маразм

Шостий з'їзд Спілки Письменників України, що відбувався минулого тижня в Києві, і що про перший день його нарад подана в цьому числі „Свободи" окрема інформація, проходив, якщо судити із виголошених там доповідей, в умовах загального затиску будь-якої свобідної думки і повної нівеляції літературного розвитку по лінії партійно - режимних директив.

Якщо порівнювати цей шостий з'їзд до п'ятого з'їзду цієї ж „спілки письменників", який відбувався в 1966 році, то він був „пристрижений" в кожному відношенні. Під час п'ятого з'їзду не тільки окремі письменники, але й навіть такі офіційні режимні керівники й комісари від літератури, як Олесь Гончар чи Леонід Новиченко, осмілювалися виступати на оборону української мови, вимагали її вживання в громадському житті і зокрема по школах, засуджували нищення пам'яток української історії, культури і природи, добиваючись встановлення державної охорони над ними. Навіть перший секретар ЦК КПУ Петро Шелест, виступаючи на попередньому з'їзді, закликав шанувати українську мову, як найбільший наш скарб. На теперішньому, УІ-му, з'їзді нічого такого не було. Про важке становище української мови в Українській ССР, що її партійні пропагандисти величають, як суверенну й незалежну державу українського народу", про продовжувану посиленими темпами русифікацію не тільки всього державного і громадського, але й навіть приватного життя, не згадуючи вже про шкільництво, ніхто ніже словом тепер не озвався. Виступаючи під час відкриття УІ-го з'їзду, перший секретар ЦК КПУ П. Шелест турбувався тільки „пошуками нових художніх засобів" і... „точністю слова, його яскравістю і свіжістю".

Усі виголошені під час з'їзду доповіді про становище в окремих ділянках літератури з механічним переліком друкованої „продукції" виявили також як не можна краще увесь маразм, в умовах якого опинилася т. зв. „радянська" література. Підкреслили ці нестерпні „соцреалістичні" умови також і напади доповідачів на молодих літераторів і критиків за їхні спроби й намагання внести трохи свіжости й оригінальности в літературну творчість Саме це погромницьке ставлення до молодих і їхніх змагань доводить, що українська література в УССР позбавлена будь - яких перспектив на розвиток й розцвіт, про який так багато в підсовєтських газетах пишеться.

Червоне лицемірство

„СССР, вірний ленінським принципам мирного співіснування держав з різним суспільним ладом, послідовно проводить політику активного захисту миру і зміцнення міжнародної безпеки". Що насправді означає така двобічна заява „президента" М. Підгорного в Москві, з надісланої ним телеграми до Будапешту? Саме там, і Будапешті, що бачив кров робітників і службовців, по яких стріляли комуністичні війська, відбулася чергова „Асамблея Всесвітньої Ради Миру", склукана комуністами. Слова М. Підгорного про „мирне співіснування" цілковито розминалися з другою частиною того ж самого речення — про „політику активного захисту миру". Бо насправді „босс" із ЦК КПСС під активним захистом миру розуміє активне втручання совєтської Росії у внутрішні справи багатьох країн і народів. Кілька фактів:

Дев'ять років триває кровопролитна війна у В'єтнамі, комуністичний Північний В'єтнам намагається накинути свій режим вільному Південному В'єтнаму. Коли б не воєнна й фінансова допомога СССР, та північна агресія давно була б зліквідована. На Середньому Сході напевно вже дійшло б до справжнього миру між арабським світом і Ізраїлем, бо обидві сторони могли б розумно поступитись одна другій — але СССР далі посилає гроші і зброю, в тому й модерні літаки - винищувачі типу МІГ-23 до Єгипту, і тому обидві сторони насправді готуються до війни, а не до миру. СССР, здираючи із трудящих „останню свитину", як писав Тарас Шевченко, посилає до кастрівської червоної Куби гроші, зброю і сотні наглядачів та „дорадників", які вишколюють там комуністичних ворохобників, партизанів і пропагандистів, заколотників проти законних урядів у країнах Південної Америки. Збаламучені комуністичною пропагандою чілійські виборці самі вибрали, на свого голову, диктатора - марксиста президентом, і тепер вже мусять виходити на безплатні „комуністичні недільники" і стояти в чергах по харчі.

Тому заяви Л. Брежнєва, Косигіна чи Підгорного про „мирне співіснування" треба сприймати насправді такими, якими вони є — як перфідне лицемірство.

ФРАНЦУЗЬКІ КОМУНІСТИ ЗА... ПОРЯДОК

Париж. — При кінці квітня, у одній з найбільших заль Парижу, відбулася прилюдна й багатолюдно дискусія між комуністами й соціялістами на тему можливости співпраці й спільної „боротьби за соціялізм". Від часів Л. Блюма й його „народного фронту" 1934 р., не припиняються спроби осягнути „єдність лівиці", але з них нічого не виходить. Остання дискусія лише доказала, що годі в ближчому майбутньому сподіватися такої єдности.

Черговий бо раз дискусія показала, що розходження надто суттєве, щоб над ним перейти до порядку денного. Правда, компартія щораз наголошує, що до влади й до соціялізму вона рішена йти легальним способом, шляхом виборів і голосування. Але постало питання:

Якщо комуністи дійдуть до влади шляхом демократичного голосування й почнуть здійснювати соціялізм, найперше у державнюючи всі засоби продукції, то чи можливо таким же демократичним способом проголосувати зупинення соціялізації, а то й поворот взад?

На це питання один з комуністичних д и с кутантів відповів дуже виразно:

— Якщо робітники стануть власниками заводів, то яка сила заставить їх віддати своє майно знову капіталістам?

Це було виразне заперечення принципу демократії, якого не прикрити жадними фразами.

Та не лише це стоїть на перешкоді єдности лівиці у Франції. Справа в тому, що й на ліво від комуністів виростає, чи й вже виросла сила, яка заперечує методи компартії. Це ті крайні ліві, які вважають комуністів або „сталінцями - реакціонерами", або просто опортуністами, що, мовляв, нічого спільного не мають з революцією.

Крайні ліві виросли в часи „травневої революції" 1968 р. Тоді це були тільки „групки" для уряду. Потім стали вони лише „групками" для компартії, яка вважала їх явищем студентським, штучно викликаним „німецьким анархістом", що звався Кон-Бендіт. Згодом компартія почала казати, що крайні ліві (ґошисти) існують переходово, потім вжито офіційного визнання їх „перманентним явищем".

Але життя не стоїть на місці. Поза цілою мозаїкою ґошистів, постала Об'єднана Соціялістична Партія, що має своїх послів у парламенті. Студенти виросли, вийшли поза мури університетів, пішли на заводи, пішли в робітничі синдикати. Окрилення зліва компартії стало фактом.

Першого травня ц. р. відбулися дві маніфестації, бо комуністи відмовилися йти разом із ґошистами. Мало того, на могилі кол. лідера французької компартії М. Тореза, з'явився напис — „Зрадник". Осквернено також гроби розстріляних бійців Паризької Комуни. Хай і як зрікалися провідники ґошистів (Рокар, Кривін) цього незрозумілого вчинку (зокрема незрозумілого по відношенні до жертв Комуни), то компартія вважала необхідним зробити на цьому ж кладовищі Пер-Ляшез контрдемонстрацію, яка була розголошена як різке засудження ґошистів, яким закидають провокацію, діяння в користь капіталістів, навіть — фашизм.

Останніми днями зудари між компартією і нею керованими синдикатами та ґошистами набрали конкретніших форм. Страйки, що почалися в філіях заводів Рено на провінції, перекинулися до підпаризьких центральних фабрик у Бульонь-Біянкур. Розуміється, що в ці страйки захотіли включитися ґошисти. Їх не допущено, а коли хтось ставав по їхньому боці на терені окупованих робітниками заводів, то їх там просто побито.

Цікаві репліки старих синдикальних у д а рників. Одні з них кажуть, що „нам не треба гицлів, брудних фізично й морально". Інші говорять речі, що просто не пасують до комуністів: „Це провокатори, які хочуть знищити верстати праці, джерело нашого зарібку"... Можна говорити про війну компартії з ґошистами на полі робітничих страйків.

Першою реакцією ґошистів було обурення закидами. Та за кілька днів Рокар і Кривін заявили, що ця лайка властиво їм служить: тепер — мовляв — ясно, що ми не залежні від компартії. Певно, це нам може перешкоджати на терені Рено в цьому страйку, але назавтра це дає нам змогу самостійно вести політичну й соціяльну боротьбу та таким чином вийти на арену як справжні носії революції.

Наскільки будуть збільшуватися сили ґошистів — годі сказати. Їхні крайньо революційні гасла притягають багато молоді. Але студенти з довгим волоссям все оспорюють, та не дуже рвуться до революційної боротьби. Відомо ж, що гіппі в більшості аполітичні й сумирні. Чому ж тоді так завзято бореться проти них компартія?

Не тому, що ці ґошисти готові притягати до себе багато молодших синдикалістів, що радикалізуються в силу об'єктивних умовин. Радикалізуються тому, що розвиток техніки знецінює працю, робить її все більш автоматичною і змушує людину думати про дальше майбутнє, а при цьому й про зламання існуючого порядку взагалі. Причина завзятої боротьби компартії з ґошистами в іншому.

Комунізм на практиці — таки не виправдав себе і французька компартія, що має 50 років, застрягла в старих формах думання, переходить ту саму кризу, що компартія СССР, де вона душиться в рутині та зовсім перестала бути носієм поступу й поступовости для будь - кого. Не маючи змоги піднести ноту революції, французька компартія намагається грати на струнах, так би мовити, загального звучання: загального добробуту, поборювання надто великого багатства, боротьби проти війни і т. п.

Враховуючи загальне наставлення, компартія дуже виразно відмежувалася від радикальних гасел і від кривавих методів перебрання влади, що нікому не усміхається, коли взяти до уваги загальний добробут у Франції. Вона, як було сказано вище, божиться і клянеться, що все осягатиме демократичним шляхом. В цьому відношенні вона має шанси з'єднати собі прихильників поміж середньою клясою і селянством. А ці прошарки, властиво — дрібно - буржуазні, — хочуть порядку. Хочуть щось виграти, але нічого не втратити. Коли саме середня кляса почувається загроженою галасом ґошистів, то компартія мусить виступити проти них. І виступає, і виступатиме.

Члени сучасної більшости, прихильники уряду, вважають, що вже наступило розколення комуністів і це остаточно доб'є лівицю, а тим і обіцяють собі при майбутніх виборах чергового року ще більший успіх як у 1968 р., коли де Ґолль здобув стільки голосів у висліді переляку того, що сталося було в травні того року, коли захиталось все під, не так червоними, як чорними прапорами. Чи ці надії виправдаються — важко сказати. Але покищо, компартія стала на позицію оборони, як і в 1968 р.

Правдоподібно розвиток подій піде за якоюсь новою логікою, а не за старою, висловленою вище. Все бо в наші часи має якусь несподівану логіку. А коли не все, то багато чого.

Т. Дж.

Роман Рахманний

ЯКЩО ВИ ЇДЕТЕ В УКРАЇНУ...

Стаття друга

Якщо ви їдете в Україну, всюди користуйтеся українською мовою, а зокрема розкажіть вашим рідним і знайомим про те, як і чим живе українське суспільство за океаном. Ваші близькі та навіть сторонні земляки спрагнені правдивої інформації не меншою мірою, ніж ваших матеріяльних подарунків.

Але, щоб це зробити, вам самим треба ґрунтовно знати українську дійсність на північно - американському континенті.

Я надіюся, що ви — активний член того суспільства. Можливо, ви не включилися в партійно - політичне життя. Не кожен з нас може і не кожен хоче цього; та й не всім воно доцільно робити. Але напевно ви належите до якоїсь громадської організації. Напевно ви не лише платите свій внесок туди, але й берете участь у її діяльності; а тим самим ви частинно відповідаєте за її успіхи і за її недоліки.

А якщо так, тоді ви напевно передплачуєте український часопис, читаєте його і своїх дітей заохочуєте втримувати зв'язок з українським суспільством. Таким чином у вас чимало добрячого матеріялу, що ним можете поділитися в розмові з вашими рідними і знайомими під час відвідин в Україні.

Ні, я не маю наміру перетворити вас у пропагандиста північно - американського життя. Все, що я хочу, то пригадати вам: ваші земляки в Україні щиро прагнуть знати, як ми організували собі побутове та громадське, церковне й політичне життя на цьому континенті.

Дуже можливо, що ви маєте якісь застереження до нашого о р г а нізаційного життя. Це добре, бо воно означає, що ви вдумлива людина. Але й можливо, що ви надто вірите тим „нарікайлам", які в нашому суспільстві добачають лише суперечки, поділи та незгоду. Ніхто не велить вам промовчувати і цю сторінку нашого життя. Але водночас не забудьте підкреслити, що ми самі визначуємо собі нашу спільну мету.

По-перше, це наше право, як людей демократичного складу мислення.

По-друге, ми живемо в країнах, де окремій людині не замикають рота (або, принаймні не так часто), як у країнах з диктаторською системою правління.

По-третє, практику публічного дебатування публічних справ застосовують у себе всі цивілізовані народи, а не лише українські еміґранти. Ми не кращі за них, але ми й не гірші від будь - кого в світі.

Тож поясніть своїм рідним і знайомим в Україні, що, не зважаючи на всі наші гарячі суперечки про методи, в нас існує міцна єдність в основних питаннях. Тому — хоча в нас різні церковні організації, то ідея в нас одна: українець має право на власний український шлях до Бога такою мірою, як мають право на свій національно - релігійний вислів англійці, італійці та росіяни. Тому — хоча в нас є різні громадські установи, то все таки ми маємо теж центральні установи, в яких об'єдналися всі існуючі організації. (Наприклад, вже 30 років існує Комітет Українців Канади, що є визнаним речником українців перед канадськими провінційними та федеральними властями. Утворений у 1967 році Світовий Конґрес Українців об'єднує всі громадські установи українців у світі та розвивається успішно). А далі, хоча в нас є різні молодіжні організації та Рідні Школи, то все таки ідея в них одна: зберегти українську молодь при українстві всупереч тискові оточення.

Правда, в різних відношеннях ми маємо недоліки і втрати. Внаслідок асиміляції, що позначається на житті кожної еміґрації. Внаслідок мішаних подруж і нашої розпорошености на велетенських просторах континенту; врешті, внаслідок браку допомоги і моральної підтримки, яку мають різні еміґранти від своїх суверенних батьківщин.

Але не зважаючи на тяжку обстановку, українська сила на північно - американському контитенті не слабне. Навпаки: українське ім'я, українське питання та українська думка проникають оточення і створюють серед чужомовних співгромадян присутність українського народу, що її мали б творити дипломати та інші офіційні діячі суверенної України, якщо б така нині існувала.

Саме щодо цього в нас існує незатьмарена єдність. Хоча ми поділені на різні товариства, групи, віровизнання і партії; хоча ми завзято сперечаємося одні з одними за методи, то ця мета в нас єдина і незмінна: ми хочемо, щоб українська нація стала (згідно з висловом Івана Франка) „господарем домовитим" на своїй території. І ми хочемо, щоб кожен українець у світі почувався гідним і респектованим членом людства.

Тож під час вашого перебування в Україні розкажіть своїм рідним і знайомим, що чужинці шанують українців саме за наполегливість у прямуванні до спільної мети. Правда, дехто з наших співгромадян недолюблює українців, але всі вони мусять рахуватися з нами, як з реальним організованим чинником — економічним, культурним, церковним і політичним.

Тому, що Україна не має своїх дипломатичних представництв, ані гідної державної інформації, роля українського туриста в світі велика. Особливо відповідальна його роля тоді, коли він відвідує Україну. Це відповідальність супроти своїх земляків, які вже десятки років відрізані від інформації про справжній зміст організованого життя українських еміґрантів, поселенців та їхніх нащадків за океаном Наші недруги розказують їм глумливо і злісно лише про наші недоліки, та ще й облудно прибільшують їх. Тому жива українська людина — відвідувач, що живим українським словом розкаже їм про живе і творче українське суспільство за океаном, є і ще довго буде незмінним інструментом живої правди для наших братів і сестер у великодержаві, де багато слів, а мало змісту.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує інж. Лев Яцкевич

ЛЮДИНА В НЕДАЛЕКІМ МАЙБУТНІМ

Крива поступу людства пнеться дуже стрімко вгору; кожний день приносить нові винаходи, нові улiпшення та нові відкриття. Насувається питання, що станеться з людиною? А конкретно, чи в тім великім посту ii техніки, Ум людини не зробить поступу?

На це питання дає відповідь професор пенсильвенійського університету д-р Вилтон Кроґман, який викладає фізикальну антропологію. Його віщування основані на вірі, що при помочі радіяційної техніки можна буде контролювати та унапрямлювати дідичність людини.

В той спосіб можна буде виплекати тип людини з таким мозком, що перевершить радар, радіо та електронічні машини до обчислювання. Людина буде в змозі відгадувати думки інших людей та комунікуватися з ними шляхом виміни думок в дослівнім значенні. У висліді судівництво, поліція і політика будуть мусіли переставити себе на зовсім інші рейки, бо ні між людьми, ані між народами не буде можна заховати жадної тайни.

Вигляди та можливості людини в недалекім майбутнім будуть необмежені, — сказав до групи студентів-науковців д-р Герман Мюлер, професор зоології університету Індіяна. „Але людина, не лише хвилевий порух в просторі природи. Вона щойно почала з допомогою науки дивитися на світ в його повнім образі та знайшла широкі шляхи, щоб панувати над ним для добра людства. І якщо тільки людина зуміє зліквідувати між собою прикрі, егоїстичні конфлікти, вона зможе піти на суперництво з природою".

Поле до цього є необмежене. Тайни моря та земної корони зістали ледве заторкнені; з другої сторони, стежка нашого поступу прямує до атомового ядра, а з ним до будови та динаміки Вселенної. Немає сумніву в тому, що незабаром вдасться винайти нові варіянти в комбінації атомів та молекул, а з ними нові речовини та незнані досі матеріяли з ревеляційними та драматичними прикметами.

Людина напевно навчиться зчіплювати, приборкувати та магазинувати нові роди енергії, а між ними енергію сонця. Немає сумніву в тому, що людина в недалекім майбутнім причалить не тільки на плянети нашої соняшної системи, а й на плянети сумежних зір, на яких збудує бази для міжплянетної комунікації Але навіть й це буде тільки початком експансії людини в космосі, якої завершенням буде контакт з іншими цивілізаціями та іншими культурами Всесвіту.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ, ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Лука Луців

ВАСИЛЬ СТЕФАНИК У КРИТИЦІ

(10)

Другим російським голосом про Стефаника була рецензія автора, що скривався під буквами *М. Г.* Навіть автор „Бібліографічного покажчика" О. Кущ на 26 стор. не розкриває автора цієї рецензії, надрукованої в журналі „Вестник Европи", 1907, кн. 7, ст. 369-371. Це рецензія на книжку російських перекладів Стефаникових творів під заг. „Рассказы". Пер. с украинского В. Козаченко. Предисловие Г. Алексинского, Спб. 1907. стор. XXI + 194.

Впорядники книги „Стефаник у критиці" не дали уривків з довшої передмови Алексинського, яка називалася „Певец погибающей деревни", тільки подають рецензію якогось невідомого автора М. Г., який зробив карикатуру з українського галицького села. Він пише, що „побут галицького селянина — це така безодня горя, злиднів, здичавілости, що навіть російське село, порівняно з нею, здається раєм . . . Все людське, все душевне. . . спотворене, втоптане в багно. В цьому світі нема любови, нема жалю, народження дитини тут зустрічають прокляттям, старим дорікають, що задовго живуть і їдять хліб, хворій дочці, що не живе і не помирає, бажають смерти! Всі говорять про смерть, кличуть її — не спересердя, а цілком серйозно, — зичать одне одному і самому собі, і лише перед її лицем часом схаменуться".

Божище російських письменників під час теперішнього режиму *Максим Горький* (1868 — 1936) припадком написав про Стефаника шість рядків, і тепер ці слова обов'язково повторюють там всі, які пишуть про Стефаника. Ґорький давав пораду молодому письменникові Іванові Касаткінові і написав йому таке: „Гадаю, не ображу вас, якщо порекомендую прочитати оповідання галицького письменника Стефаника, — прочитайте, ви побачите, як коротко, сильно і страшно пише ця людина. Стефаник виданий російською мовою, коштує 60 копійок, майте на увазі — для художника важливі не слова, а факти, не міркування, а образи . . . (134).

Згадав був Стефаника, і то принагідно, і літературний ідеолог комуністів *Анатолій Луначарський* (1875 — 1933) у статті „Літературний розпад і концентрація інтеліґенції "у виданні „Литературный распад". Критический сборник, кн. 2, Спб. 1909. Луначарський твердив, що „економічний фатум, що нівечить існування і творить історію, — це нова основа для глибокої трагедії, яку немарксист може накреслити без усвідомлення її глибоких причин, але які художник марксист може освітити до дна". Луначарський гадав, що такі письменники, „як Петер Розеґґер (1843-1918) та Василь Стефаник — змальовуючи муки села, що розкладається прямо або непрямо, часом самі того не відаючи, перебували під впливом пролетарської ідеології". На думку Луначарського, навіть якби „саме життя, а не Маркс, відкрило цим письменникам „спокусники-міста" і „села галюцинації", — то все таки творчість цих письменників біжить струмками у широку річку пролетарського розуміння грізної кризи, що настала" (ст. 135).

Між російськими голосами треба ще згадати *Василя Матвєєва* (помер 1963) — письменника й перекладача. Він вперше писав про Стефаника зі Львова в 1911 р. до рос. періодика „Заря жизни" (1911, ч. 2), а вдруге в харківському журналі „Красное слово", 1927, ч. 1. Пишучи зі Львова, підписався він — С. Гетьман. Критик бачив у Стефаника „цілковиту своєрідність як щодо художнього задуму, так і щодо способу викладу, і сумнівався, чи „ми в російській літературі знайдемо письменника, з яким можна було б порівняти Стефаника" (136). Автор вірно підкреслив, що з першого погляду міг би дехто уважати, що твори Стефаника „недбало написані і необроблені", але все це тільки уявне, це лише засіб, який допомагає сприймати слова його героїв так, ніби вони „ллються безпосередньо з їх серця, наче до них не доторкнулася рука письменника. І в цій безпосередності зображення селянської психології, в їхніх власних, багатих на етнографічні блискітки діялогах я покищо не можу вказати рівного Стефаникові". Матвєєв вказував тільки на те, що Стефаник має „по часті споріднену своєю неспокійною чуйністю душу нашому Успенському" (136-137).

В 1927 р. Матвєєв відзначив у харківському журналі „Красное слово" (1927, ч. 1) 30-річчя Стефаникової творчости. Він писав, що й інші українські письменники Яцків, Семанюк, Кобилянська „намагаються бути такими ж імпресіоністами у барвах і поетами карпатського села", як Стефаник, але „їхні барви неприродно красиві позбавлені життя„ немає в них могутнього реалізму життя" , . . Стефаникові „малюсінькі оповіданнячка такі скупі на слова і такі прості, але руку великого майстра слова і витонченого спостерігача, який глибоко відчуває життя своїх героїв, — видно в кожному мазкові" (138). Та цей критик і помилявся, бо вважав, що в усіх творах Стефаника „світогляд героїв просякнутий глибоко песимізмом" (140). Критик хвалився тим, що в 1910 р. бачив Стефаника на з'їзді галицької сільськогосподарської кооперації („Сільський господар"). Цікаве, що цей критик в 1927 р. не згадував про такі Стефаникові твори, як „Марія" і „Сини".

Володимир Дорошенко (1879 — 1963) кілька разів писав про Стефаника. Ми могли користати з розвідки з 1921 р. (В. Дорошенко. Василь Стефаник. З нагоди 50-ліття народин, Львів, 1921 ,ст. 22). Автор гадає, що Стефаник — це поет „не пролетарів а дрібного убого селянства, яке стоїть посередині між двома клясами". В деяких оповіданнях досить виразно виступають і клясові протилежності, та в цілій творчості Стефаника клясова диференціяція тільки зачеплена. Критик перебільшує, коли пише, що тлом для Стефаника є „убого пасивне село" ,і що в творах Стефаника бачимо „саму но голоту, зубожілих селян, що з жалем згадують колишні кращі часи, коли жити було легше".

Звіт Головного Предсідника УНСоюзу

(Закінчення з 1-ої стор.)

фундаментів виявлено неочікувану масу скали і це причиниться до додаткового збільшення коштів будови. Поінформовано нас також, що пляновані огрівання й охолоджування приведуть у висліді також до збільшення коштів будови.

Згідно з нашим листуванням, в додатку до наших власних трьох поверхів, три поверхи винайматиме Перший Національний Банк Джерзі. Договір щодо цього підписано на 15 років і чинш виноситиме 451,200 дол. річно, або ж у цілому 6,768,000 дол. Це набагато більше, як ми пропонували на наших нарадах у вересні 1970 року тому, що площа до винайму більша від тієї, як була первісно вирахована.

Ми переговорюємо з одним нюйоркським брокером для нерухомостей, який має вигляди на винаймлення двох поверхів. Нам передано пляни розташування приміщень на цих двох поверхах згідно з бажаннями сподіваних рентувальників і ми віримо, що ми зможемо ці бажання задовольнити. Сподіваємося підписати умову щодо цього винайму вже цього літа.

Інші брокери в Ню Йорку і в Ню Джерзі поінформували нас, що вони мають вигляди на винаймлення одного або й більше поверхів. Маємо також дві установи у Джерзі Ситі, які заінтересовані у півтора поверхах. Переговори з ними ідуть далі. Одна із робітничих професійних спілок в Ню Йорку повідомила, що вона заінтересована у приміщеннях поємности 100,000 квадратових стіп, які займатимуть більше, як п'ять поверхів.

Ми плянуємо зфінансувати кошти нового будинку з допомогою постійної морґеджової позички в сумі 7,000,000 долярів і покриття решти коштів морґеджовою позичкою від УНСоюзу для допоміжної Корпорації Міської Віднови за десять відсотків річно. Українська Щаднича і Позичкова Асоціяція Філядельфії зобов'язалася уділити нам 7 мільйонів долярів першої морґеджової позички. Ми погодилися прийняти цю позичку, але все ще переговорюємо в справі відсоткової ставки за неї. Асоціяція вимагає дев'ять відсотків і ми пробуємо добитися нижчої ставки.

Загальні зауваження

Один із найважливіших проєктів, започаткованих будь-коли УНСоюзом, був завершений у 1970 році. Манускрипти для другого тому Англомовної Енциклопедії Українознавства, передано всі минулого року Видавництву Торонтського Університету і книга вже надрукована й випущена у світ минулого місяця. Ми задоволені змістом і виглядом цього тому і ми вдячні усім тим, які допомогли здійснити це незвичайне і дуже цінне діло. Продаж цього тому поступає задовільно. Ми видали також другим накладом в кількості 2,000 примірників перший том цієї Енциклопедії.

Високошкільна Стипендійна Фундація, що її ми репрезентували, як виключний представник у продажу її стипендійних плянів, яка припинила восени 1969 року свою діяльність з огляду на нові урядові вимоги і приписи, об'єдналася з Канадійською Стипендійною Трестовою Фундацією. Тих, що підписали на Стипендійну Фундацію Вищої Освіти, повідомлено про цю зміну і вони можуть продовжувати свої стипендійні пляни з новою компанією, або ж вимагати звороту грошей, вплачених згідно з первісними умовами. Як виглядає, нова компанія оферує свої стипендії на більш сприятливих умовах, які давала Високошкільна Стипендійна Фундація і ми переконані, що наші передплатники повинні продовжувати з нею їхні пляни для їхніх дітей.

Ми продовжували здійснювати стипендійну програму Українського Народного Союзу, уділюючи три стипендії в сумі 1,000, 600 і 400 долярів, разом в сумі 2,000 дол.

Як і в минулих роках, ми брали участь у різних стейтових Братських Конгресах та в щорічній конвенції Крайового Братського Когресу. Деяка кількість наших урядовців і членів були обрані до цих Братських Конгресів. Минулого року панна Анна Чопик була обрана на президента Братського Конгресу Нової Англії. Ця участь є дуже продуктивною, бо наші представники мають багато можливостей зустрічатися з експертами в ділянці братського життєвого забезпечення й обговорювати з ними скомпліковані проблеми, що з ними зустрічаються братські союзи.

Ми продовжували наші зустрічі з українськими союзами для вивчення можливостей ближчої співпраці і популяризації життєвого забезпечення серед українців у країнах нашого поселення, проте ж ці зустрічі не мали більших успіхів.

Висновки

Даючи огляд наших статистичних даних і нашої діяльности в 1970 році, що всі ми можемо погодитися на тому, що маємо сильну і здібну організацію, яка працювала успішно для добра українців і їхніх громад та осередків. Не зважаючи на досягнення, нам треба—як це ствердила Головна Контрольна Комісія у своїй заяві минулого місяця після перевірки наших справ—посилити нашу здібність і організаційний апарат, щоб іти далі і скоріше в приєднуванні нових членів. Головні контролери вважають кількість 100 000 членів за таку, що її можна досягнути в найближчому майбутньому. Ця цифра не є новою для нас, бо вона була згадувана вже майже десять років тому. Але, що є новим, то те, що ми маємо більший, сильніший і більш коштовний штаб і сьогодні пора його використати енергійно. Питання, як розгорнути таку динамічну організаційну програму, мало б бути головним завданням наших теперішніх річних нарад. Беручи за приклад минулий рік, сконцентруймо наші дискусії і дебати на знайдення найвищих і найбільш корисних шляхів для досягнення нашої цілі в членській кампанії, що її так реально встановила наша Головна Контрольна Комісія.

СВЯЧЕННЯ ЄПИСКОПІВ СТАХА І ЛОСТЕНА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вул. Френклін збиралась процесія понад 200 владик і священиків на чолі з кардиналом Кролем та архиєпископом - консекратором Амврозієм, які увійшли бічним входом до вщерть заповненої катедри. Їх привітали корові співи напереміну із гимнами мирян, які продістались до храму, не зважаючи на сувору контролю впорядників та міської поліції (прибл. 80 уніформованих та 40 цивільних поліцистів). Згідно з інформаціями архидієцезального уряду, тільки 1,500 запрошень було вислано на свячення. В катедрі було майже вдвічі стільки людей, багато з яких пройшли на „неавтентичні квитки вступу", як це заявили впорядники. Згідно з домовленням архидієцезальних властей та демонструючих студентів в понеділок, до катедри мало бути впущених десять студентів в жалобних строях з чорними шарфами. Одначе у вівторок понад 300 демонструючих студентів і старших мирян заповнили задні лавки та бічні прогалини в катедрі. Сімох демонстрантів —шість жінок і одного мужчину — усунули цивільні детективи з катедри під час свячень. Їх опісля випущено без оскарження, згідно з твердженням поліції.

Церемоніяльний чин посвячення єпископів Стаха і Лостена почався відчитанням номінаційної буллі латинською та англійською мовами. Опісля слідували обряди покладення рук, передачі єпископських риз та відзнак і визнання віри новонайменованими владиками. Свячення, згідно з правильником, відбувалось в рямцях Архиєрейської Служби Божої, яку, одначе, як вже згадано, скорочено з уваги на молитовний протест мирян в катедрі. Асистуючі отці рівнож подали до відома іншим священикам та вірним, що св. Причастя не відбудеться. Найсвятіші Тайни приняли тільки Владики і отці при головному вівтарі. Заповіджена проповідь Преосвященного Кир Йосифа Шмондюка також не відбулася. Чин свячення закінчився многоліттєвім, оплесками та благословенням вірних в катедрі новонайменованими Владиками Стахом та Лостеном. Опісля процесія Владик та священиків вийшла тими ж бічними дверима катедри до сусіднього будинку архидієцезальної канцелярії, а опісля через дорогу, під охороною поліції, до редизенції митрополита Амврозія. Крім трьох українських Владик, новонайменованих єпископів та кардинала Кроля, у свяченнях взяли участь такі Владики: архиєпископ Степан Коціско, єпископ Еміль Михалик, єпископ Михайло Дудик, один з консекраторів та шкільний товариш єпископа Стаха, єпископ Томас Мардаґа, єпископ Вінсент Леонард, єпископ Джералд МкДевіт, єпископ Джозеф Дейлі, єпископ Джан Грегем, єпископДжан Рейсс, єпископ Мартін Ломіллер, єпископ Томас Велш, єпископ Джозеф МкШей та єпископ Ніколас Аутономов.

Після свячень відбувся бенкет в честь новонайменованих єпископів, в приміщеннях МкАллістер ресторану, на який зголосилося, за інформаціями архидієцезальної канцелярії, понад 900 осіб. У свяченнях та бенкеті, крім родин нових єпископів, взяло участь багато священиків та визначних гостей.

В цей сам час, демонструючі миряни згуртувалися перед катедрою, де о. Ярослав Шуст з Бриджпорт, Конн., відслужив Молебень в честь Пречистої Діви Марії — „маївку" — під спів народу. Ще недавні вигуки-кличі, що віддзеркалювали почуття гніву, обурення, а то й розпачі, перемінились спершу у молитовний спів, а опісля в суцільний заклик до дальшої дії для збереження прав УКЦеркви та ухвал її Архиєпископського Синоду. Ці заклики впали з уст провідників поодиноких груп мирян з різних осередків українського поселення в ЗСА, під час віча в Горожанському Клюбі. Поодинокі промовці, які промовляли до вщерть виповненої залі та яких представляв інж. Степан Процик, провідник демонстрації та член Управи Т-ва за патріярхальний устрій, окреслюючи свячення такими фразами, як „траґічна подія", „канонічно нелеґальний акт".

„Ці люди перестали сьогодні бути нашими владиками", — сказав Василь Пасічняк з Віппані, Н.Дж., а д-р Роман Рейнарович з Ню Йорку запропонував, щоб миряни звернулись до Верховного Архиєпископа Йосифа, щоб він назначив „нам нового єпископа, бо тих ми не визнаємо від сьогодні". Деякі промовці рівнож заявили, що вони перестають уважати за парохів тих священиків, які „сьогодні були в катедрі". По черзі промовляли до зібраних мирян: інж. Процик, д-р Р. Осінчук, ред. В. Пасічняк, С. Ільницький, д-р І. Козак, д-р Р. Рейнарович, інж. М. Букачевський, В. Процінський, М. Бойко, Я. Табака, А. Бук, п-і І. Ванчицька, Ю. Карпінський, О. Черінь, Г. Яремчук, п-і Д. Каранович, д-р В. Пушкар, п-і Майборода, проф. М. Лабунька, С. Бриндзей та д-р І. Ярош. Пляни дальшої акції, сказав інж. С. Процик, будуть намічені під час з'їзду мирян в Ню Йорку 19-го червня цього року. Коли б передбачений Синод не відбувся, — твердив інж. Процик, — плянується „широкий матеріяльний і моральний бойкот". Він також заявив, що відповідні протестаційні телеграми будуть вислані до Святішого Отця та Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа.

Віче, яке приспішено з уваги на від'їзд багатьох мирян винайменими автобусами, закінчено відспіванням „Боже, вислухай благання".

Фільм Святослава Новицького здобув першу нагороду на американському кінофестивалі

Ню Йорк. — На 13-му з черги американському кінофестивалі короткометражних картин у травні першу нагороду в категорії фільмів „Графічне мистецтво" — „Блу Ріббон" — одержав український кінопродуцент і фільмар Святослав Новицький за фільм „Барани в дереві". Про перебіг фестивалю та цей фільм був у „Свободі" з 18 репортаж Л. Полтави „Український фільм на американському фестивалі". Святослав Новицький, який тепер є віце-президентом кінофірми „Артскоп" у Ню Йорку, одержав офіційне повідомлення від жюрі Фестивалю про здобуття першої нагороди за фільм, присвячений праці над деревoритом і в якому головну ролю виконує видатний український мистець Яків Гніздовський. Не сподіваючись такого відзначення своєї праці серед кількох сотень фільмів, С. Новицький не був присутнім на бенкеті в готелі „Ню Йорк Гілтон", коли роздавали нагороди і посвідчення, і тому одержав їх поштою. Фільм „Барани в дереві" кольоровий, з музичною ілюстрацією композитора Мар'яна Кузана із Франції; його висвітлення триває 10 хвилин, виконаний майстерно. В ділянці „Графічного мистецтва" другу нагороду „Ред Ріббон", одержав фільм „Веррі Бріккель-Потер", продукції Лінтона Діґле з Нової Зеляндії. В ділянці експериментального кіна ніхто не здобув першої нагороди, а другу дістав випродукуваний в Югославії фільм „Великий і маленький" режисера Златка Ґрґіґа. Нагороджено 9 короткометражних фільмів на декілька сотень. Відзначені фільми будуть ще показані в студії товариства „Блу Ріббон Скрнет" і входять до кінофонду того товариства, але воно не може використовувати їх з будь-якою комерційною метою. Наступний кінофестиваль у Ню Йорку відбудеться 15 січня 1972 р., і український фільмар Святослав Новицький вже одержав на нього формальне запрошення. Одну копію 16 - тиміліметрового звукового кольорового фільму „Барани в дереві" можна набути за 120 долярів для приватного показу, без вступних квитків. Писати: Artscope, Ltd., 310 W. 53rd Street, New York, N.Y. 10019.

ДОЗВІЛ НА ПАМ'ЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКОВІ В ТУЛЮЗІ

Париж. — Після деякої затримки з дозволом на встановлення п а м 'ятника Тарасові Шевченкові, погруддя, у французькому місті Тулюзі, на який провадилась широка збірка фондів, прийшло до позитивної розв'язки. Голова мерії, міської ради і сама рада вже видали дозвіл на встановлення пам'ятника, про що повідомив о. Василь Прийма на сторінках паризького „Українського Слова" з 16 травня.

КОЛЕҐІЯ СВ. ЙОСАФАТА В РИМІ

Рим. — Журнал питомців української папської Колеґії св. Йосафата в Римі „Альма Матер" подав у числі з березня 1971 р. відомості про кількісний склад студентів у Колеґії, ректором якої на 1970 - 71 навчальний рік є о. Єронім Химій, віце-ректором о. Софрон Мудрий, духовником о. Климент Корчаґін, всі ЧСВВ. Стан питомців у цьому році наступний: на 1-му році філософії навчається 8 юнаків з різних країн, від Канади до Югославії; на 2-му і 3-му роках філософії студіюють 4 особи. На першому році теології є два юнаки: В. Луців з ЗСА і П. Сарапук з Англії, на 2-му році теології — С. Солтис із Англії, на третьому році теології — В. Хома з Англії і В. Мудрий із Югославії. При Колеґії є чотири молоді отці - докторанти: о. Марко Чолич із Югославії, о. Михайло Буячок із Канади, о. Григорій Олійник із Канади та о. М. Венґер із Бразилії.

Концерт піяністки Марти Цибик

Першого травня в авдиторії гайскул в Ірвінґтоні, Н. Дж., відбувся концерт молодої піяністки Марти Цибик, що недавно закінчила музичну освіту в „Джуліярді" в Ню Йорку.

Це вже другий концерт її, на якому я мав приємність бути, і мушу зазначити певний прогрес як у техніці піянізму, так і в манері виконання та в розумінні їх стилю. Особливо це було виразно в „хроматичній фантазії" Баха. П'єса вимагає від піяніста не тільки закінченої технічної школи, а і певної зрілости у виконанні контрастів експресії, що їх застосовував композитор.

Не цілком добрий рояль не дав можливості піяністці показати деякі деталі, бо не гнучка клавіятура не відгукалась. Найліпше прозвучали третя баляда Шопена і його етюди. Дуже вдало була виконана рапсодія Ліста. В першому відділі соната Шуберта досить трудна (бо не цілком піяністична) теж подобалася; троха менше переконала друга її частина, яка на цьому роялі була нібито „затушкована". Твори українських композиторів Рудницького, Ревуцького і Грудина були виконані з належною експресією і технічно добре.

Програма в цілому різноманітна і цікава. Треба відзначити дуже важливий позитивний факт: молода піяністка невпинно і тривало працює над своєю технікою і манерою, вивчаючи все новий репертуар. Я певний, що це добра запорука для дальшого її виходу на більш широкий концертовий шлях.

Проф. Володимир Грудин

ТОВАРИСТВО ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

подає до відома, що

в неділю, 30-го травня 1971 року

в Українській Православній Церкві

СВ. ВОЗНЕСІННЯ

202-216 Norman Rd. Ньюарк, Н. Дж.
(pir Irvington Ave. & Norman Rd.)
після Служби Божої — коло 11-ої год. дня
буде відправлена

ПАНАХИДА

по св. п. Голові Директорії і Головному Отаманові Військ УНР

СИМОНОВІ ПЕТЛЮРІ

В 45-РІЧЧЯ ЙОГО ТРАҐІЧНОЇ СМЕРТИ

Ласкаво проситься Комбатантські, Молодечі та інші Організації прибути на Панахиду зі своїми прапорами.

Шануймо гідно пам'ять національного Героя — символ Української Державности.

АКАДЕМІЯ в честь св. п. СИМОНА ПЕТЛЮРИ відбудеться 24-го ЖОВТНЯ 1971 р., про що буде повідомлено.

Проситься в той день здержатися від призначення будьяких імпрез.

УПРАВА ТОВАРИСТВА

В 10-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Незабутнього МУЖА і БАТЬКА

бл. п.

о. ІЛЛІ ГАВРИЛИШИНА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ

в суботу, 29-го травня 1971 року

В ЦЕРКВАХ:

СВ. МИКОЛАЯ, ПАССЕЙК, Н. Дж., СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, ПІТСФІЛД, Масс., в ЕДМОНТОН, Канада та на РІДНИХ ЗЕМЛЯХ.

Рідних та Знайомих просимо лучитися з нами у молитвах за спокій Душі Покійного.

Дружина — СОФІЯ
Син — БОГДАН
Донька — МАРІЯ

Як нев'янучий вінок на могилу Дорогого Мужа і Батька складаємо 100.00 долярів на сиротинець оо. Василіян у Бразилії.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, на свято Великодня, 18-го квітня 1971 року, ранком, відійшов від нас несподівано, тихо, у сні, Дорогий нам МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ

бл. п.

ГРИГОРІЙ ЗОТОВСЬКИЙ

Складаємо сердечну подяку Всім, що прийшли в днях горя і смутку з допомогою, розрадою та співчуттям.

Особливо дякуємо Всечес. Отцям: митр. прот. о. Іванові Данилевичеві, митр. прот. о. Миколі Чернявському, Всеч. о. Володимирові Базилевському, о. арх. М. Ольховому та о. арх. П. Пушкаренкові за величаві відправи Панахиди, Літургії та похоронів та за щирі прощальні слова Покійному.

Сердечно дякуємо хорові при катедрі св. Володимира: диригентові проф. Завітневичеві, пані Ганнусі Шерей, п. С. Першин, п. П. Титаренко, п. полк. П. Самойлові, п. К. Марущакові, п. А. Недільку, п. І. Власенкові, п. Каспруку та п. Моркві.

Дякуємо теж Друзям і Приятелям Покійного, які прощали Його в останню дорогу: проф. Бобровському, полк. П. Самойлові, проф. Косенку, проф. Мухіну та проф. Завітневичеві.

Щира подяка також пані Олі Бобровській, яка приготовила трапезу, та пані Галі Климко, пані д-р М. Косенко і пані Бражник, які помагали їй.

Дякуємо теж сердечно всім Знайомим і Приятелям Покійного, які вшанували Його останні дні своєю присутністю та щедрими пожертвами на пам'ятник Борцям за Волю, та пожертвами на Служби Божі.

Нехай Господь милосердний нагородить Вас і Ваші родини своїм милосердям.

А ти, Дорогий Мужу, спи спокійно. — наші молитви і любов завжди з Тобою.

Дружина — ВАРВАРА
з усією Ріднею, тут і на Україні

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями та Знайомими, що в неділю, дня 9-го травня 1971 року відійшов до Вічности на 81-му році життя, прийнявши Найсвятіші Тайни, наш Найдорожчий та Незабутній
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, ПРАДІДУСЬ і БРАТ

бл. п.

ВОЛОДИМИР КУШНІРЕВИЧ

Учасник Визвольних Змагань, Хорунжий Армії УНР, Лісник та Деревник, Організатор Деревного Промислу Центросоюзу на Гуцульщині.

ПАНАХИДА була відправлена у вівторок, 11-го травня 1971 р. в год. 7:30 вечером в похоронному заведенні Anderson McQueen, St. Petersburg, Florida.

По відправленні ЖАЛІБНОЇ СЛ. БОЖОЇ та ПОХОРОНІВ о. Титом Лазорем в середу, 12-го травня 1971 р. в українській католицькій церкві Непорочного Зачаття в St. Petersburg, Florida, Тіло Покійного зложено на Вічний Спочинок на цвинтарі Memorial Park Cemetery.

Горем прибиті:

СТЕПАНІЯ — дружина
БОГДАН — син, з дружиною ЯРОСЛАВОЮ
ЯРОСЛАВА СТЕЦІВ — дочка, з мужем АНДРІЄМ
ВОЛОДИМИР та РОМАН СТЕЦІВИ — внуки
ВОЛОДИМИР СТЕЦІВ — правнук
ОЛЬГА та СТЕПАНІЯ — сестри в Польщі
та Родина

XVI КОНВЕНЦІЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

чого пера пояснила К. Бук — книжки ці вийшли в роках 1968-1971. Впродовж цього часу із-під жіночого пера вийшло аж сто книжок — бібліографію їхню підготовляє Наталія Чапленко — культ.-освітня референтка.

По виставці відбулася ще дискусія над працею Відділів і Централі, вишколом провідниць, панелями молодих та над уживанням психологічних іспитів.

В суботу ранком відбувалися Конвенційні Комісії під проводом референток. Опісля предсідниця сесії — Анастазія Вокер — відкрила дискусію в справі статуту і його евентуальних змін. Д-р Ірина Падох, голова Статутової Комісії з'ясувала всі справи по-українськи, а Олександра Різник по-англійськи. Головними дискутантами були: А. Вокер, І. Рожанковська, О. Грабовенська, М. Душник, Л. Шандра, М. Когутяк, І. Падох. Збори прийняли внесок про потребу деяких статутових змін, систематичного його впорядкування та зачартерування статуту.

По полудні в суботу відбувся дискусійний панель на тему: „Молоде членство в СУА". Модераторкою панелю була О. Гнатейко. Панелістки: Таня О'Ніл, її тема: „Моя участь в громадському житті". Замість Зені Черник виступила Дарія Городиська з темою: „Моя участь в Союзі Українок", та Ірина Падох з темою: „Чого ми очікуємо від молоді й членства?" Панель цей виявив ясність і зрілість думки молодих панелісток, прецизність їхніх тверджень і переконання у своєму праві боротися за розповсюдження української мови, закладаючи світлички, популяризуючи українське ім'я посеред американців, справляючи помилки й неясности в енциклопедіях чи журналах, популяризуючи нашу пресу і книжки й читаючи їх, поширюючи дискусії на теми політичні, церковні, чи суспільні, щоб поглибити своє громадське знання. Вони вирішили до резолюцій додати ще й їхні — про підтримку помісности нашої Церкви, про завершення її Патріярхатом, про вимогу вживати по школах і церквах українську мову.

В суботу увечері відбувся бенкет. Усіх привітала І. Кіндрачук, нав'язуючи до творчости й духа Лесі Українки, сказавши „будьмо великі у ділах і удосконалюймо себе самих, щоб світ став справедливий і щоб ми узискали нам належні права". Бенкетом провадила к. голова Ольга Салук. По-англійськи сказала декілька слів Дарія Лозова з англомовного нюаркського Відділу. За президіяльним столом сиділи: І. Кіндрачук, О. Салук, О. Лотоцька — почесна голова СУА і голова СФУЖО. Йосип Лисогір, президент УНС і голова секретаріяту СКВУ, його дружина, співачка Марія Лисогір, А. Вокер — заступниця голови СУА, в Чикаго, Катерина Пелешок — голова Контрольної Комісії, Софія Крупка — заст. голови СУА, О. Мусаковська — фінансова реф., С. Пушкар — голова СУА, Ганна Дмитерко-Ратич — почесна членка, Л. Бурачинська — редакторка „Нашого Життя", І. Пеленська-Пасіка — пресова реф., І. Рожанковська — голова Окружної Ради в Ню Йорку, Анна Сивуляк — сеньйорка — почесна членка СУА, Осипа Грабовенська — секретарка головної Управи.

О. Салук представила представників всіх товариств і організацій, присутніх на залі письменниць, і особливо вітала письменницю Дарію Ярославську, дякуючи за її доповідь на Конвенції та почесну голову 28-го Відділу пані Настюк.

Предсідник УНС Йосип Лисогір вітав XVI Конвенцію в імені секретаріяту СКВУ, бажаючи їй успіхів, також привітав Конвенцію від УККА, заохочуючи молодших включатися в ряди членів і передаючи побажання від о. Л. Гузара з Риму.

Д-р В. Пушкар, голова Світового Товариства за Патріярхальний Устрій, привітавши Конвенцію, з жалем сказав, що всі заходи в справі Патріярхату не увінчалися успіхом — не дописали тут Владики, священики, миряни — чого доказом висвячення двох номінатів і голодування студентів на знак протесту. І тут може сказати своє тверде слово жіноцтво.

В міжчасі наспіло привітання від сестри Лесі Українки — Ізидори Косач-Борисової, слова вітань від СФУЖО та від інших організацій.

С. Пушкар висловилась за тим, щоб Катерині Пелешок надати почесне членство — вона членка першого Відділу Союзу Українок в Зса — їй передали квіти і підходили до неї з гратуляціями. Привітали також сеньйорку О. Лотоцьку, відмітивши її 50-річчя праці в СУА, і обом — О. Лотоцькій і К. Пелешок відспівали многоліттєвіє.

В мистецькій програмі виступив нюаркський хор „Євшан Зілля", під дириґентурою Б. Садовського та при фортепіяновому супроводі Є. Наконечного, відспівавши низку пісень до слів Лесі Українки, та народних, чи сучасних популярних. І. Пеленська виголосила доповідь: „Леся Українка, як жінка в творах і житті". В доповіді підкреслювала вона поруч чоловічих прикмет Лесі Українки — її ніжність і ліричність. Таня Басняк віддеклямувала поезію Лесі Українки: „Де тєє слово"...

По перерві відбулася забава, грала оркестра Союзівки під проводом І. Віскуп і гості розважалися дотепною та легкою програмою Романа Шведа й Ігоря Чуми.

В неділю продовжувались конвенційні наради. Ними переводила І. Рожанковська, секретарювали — Н. Хоманчук та І. Кіршак. К. Пелешок від Контрольної Комісії поставила внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі — його одноголосно прийнято. Розвинулася дискусія над змінами статуту, але вкінці залишили старий статут аж до наступної Конвенції, тільки з невеликими змінами. Ніна Січинська відчитала резолюції, які будуть опубліковані згодом.

По Службі Божій, відправленій веч. о. Іваном Маком, знову всі зібралися в залі для вибору нового проводу СУА. Управу вибрано в складі: голова — Лідія Бурачинська, заступниці голови — Іванна Рожанковська, Осипа Грабовенська, Софія Крупка, Леся Різник; секретарка — Марія Одежинська; скарбничка Ірина Качанівська; референтки: фінансова — Ольга Мусаковська, організаційна — Анастазія Вокер, молодечих Відділів — Наталія Даниленко, статутова — Дора Рак, культ. освітня — Люба Волинець, народного мистецтва — Ярослава Геруляк, виховна — Олена Климишин, суспільної опіки — Теодосія Савицька, зв'язків Марія Душник, господарська — Ірина Кашубинська. Контрольна Комісія: голова — Стефанія Пушкар, членки: — Надія Попель, Ірина Мамчин, заступниці — Ольга Салук, Ольга Левчик.

Новообрана голова Лідія Бурачинська подякувала за вибір, і сказала, що в жіночій організації помітний живіший струмінь праці, ідей та доплив нових сил. Надходять нові події — етап, що може впровадити у нове плетиво дій. Усі стоять перед 50-річчям організації і доконче потрібно ще багато праці, щоб дійти до осягів.

Оксана Федорович заявила, що жінки-католички СУА перешлють до Папи телеграму з проханням в справі затвердження помісности Української Католицької Церкви та завершення її Патріярхатом. Висилають також телеграму до Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого з підтримкою його в обороні за помісність Церкви разом з молитвами про його витривалість у боротьбі.

Голова Лідія Бурачинська висказала подяку й признання Конвенційному Комітетові з Нюарку за підготовку Конвенції. Ірина Кіндрачук — голова Конвенційного Комітету заявила, що уся ця праця не тільки її, але усіх пань — членкинь цього Комітету. Голова висловила ще подяку й ведучій Президії — І. Рожанковській, А. Вокер і О. Грабовенській та секретаркам і закінчила офіційну частину Конвенції о год. 5.30.

Вже тільки при невеликому числі присутніх відбувся третій панель. Провідною темою його було: „Провідне членство в СУА". Модератор і рівночасно панелістка п-ні Лісківська говорила на тему: „Побільшення мережі світличок і піднесення їхнього навчального рівня", друга панелістка — Ірина Олексюк про „Світличку для англомовних дітей". Тут йшла мова про фінансові спроможності, господарку і приміщення Світлички і про те, як можна ступінь за ступнем вивчити дитину зацікавлено стежити за новими словами і вчитися їх.

Стефанія Пушкар заохочувала всіх підготовлятися на великі святкування в честь Лесі Українки, які відбудуться в днях 18-го і 19-го вересня у Клівленді біля пам'ятника поетеси.

Любов Коленська

У Києві відбувся 6-ий з'їзд письменників України

Київ. — Спілка Письменників України нараховує тепер 858 осіб, зрісши на 142 членів від часу 5-го з'їзду, про що повідомив Іван Цюпа в доповіді від Ревізійної Комісії, під час VI-го з'їзду СПУ, який почався 18 травня ц. р. На периферії існує 16 обласних письменницьких організацій, з них найбільша — київська. З'їзд відбувається в залі будинку Верховного Совєту УССР, в присутності делеґацій „із союзних республік" та майже всього складу ЦК комуністичної партії УССР. З'їзд відкрив 18 травня письменник Петро Панч, закликаючи учасників „невтомно шукати шляхів, які зробили б нашу літературу могутнім знаряддям комуністичної партії". У вступному слові голова Спілки Письменників України Олесь Гончар більше говорив про комуністичну партію, як про літературу і мистецтво; закликав не впадати „в національну дрімоту", змагатися пером проти „буржуазних замогильників". У довгій промові першого секретаря ЦК комуністичної партії УССР і члена московського Політбюро П. Шелеста наголошено партійність у літературі, і скритиковано „надмірне захоплення віджилою лексикою". П. Шелест сказав: „Наші ідейні вороги закордоном не гребують ніякими засобами, щоб духово роззброїти совєтських людей" і закликав до ще гострішої боротьби проти „ідеологічних диверсій наших клясових ворогів", „імперіялістів та зрадників марксизму-ленінізму — ревізіоністів різних мастей". Доповідач Павло Загребельний в доповіді „Нові обрії радянської прози" дійшов у висновку, що „справжній талант — партійний". Борис Олійник у доповіді „Поезія між з'їздами" вважав за найкращі рядки з „поезії" такі: „Комуніст — це значить кров'ю плюнуть у вороже пещене лице". Про „Драматургію для театру, кіно і телебачення" говорив Микола Зарудний, вказуючи лише на „скромні успіхи", особливо в кіно й телевізії. Про „Літературу для дітей і юнацтва" доповідав Юрій Збанацький, згадуючи, що „були свої здобутки, були й прикрі прорахунки та невдачі". Партійний критик Леонід Новиченко сказав, що на Україні „авторів типу І. Дзюби зараз уже майже не зустріти, і цьому можна наперед порадіти" Він скритикував письменника Р. Андрушика за „плутаний" роман „Полтава", але хвалив його за іншу книжку, як витриману в партійному дусі соціялістичного реалізму. Критично називав молодих поетів В. Голобородька, М. Воробйова й ін., кажучи, що вони „самі себе прирекли на холодне камерне усамітнення". Л. Новиченко говорив також про „атаки" і про „цілі леґіони найманих „совєтологів", серед яких бачимо й старих майстрів брехні, та провокації — українських буржуазних націоналістів". На ці атаки, — сказано в „Літературній Україні" з 20 травня, — „треба відповідати активною наступальною боротьбою, яка утверджує правду наших ідей".

На партійному з'їзді у Празі вихваляють інвазію СССР в 1968 році

Прага. — Дня 25 травня в Празі розпочався довго відкладуваний 14-ий з'їзд комуністичної партії Чехо - Словаччини, що мав відбутися ще у вересні 1968 року. Він не відбувся, бо ЧССР окупували совєтські війська та частини армій інших країн-сателітів, щоб припинити ліберальний характер реформи Александра Дубчека. Після тієї інвазії на місце партійного провідника А. Дубчека було призначено Густава Гусака, який і розпочав 14-ий з'їзд прославлянням Совєтського Союзу та інших країн Варшавського пакту за напад на ЧССР у 1968 році. Коли Гусак окремо звернувся до присутнього на з'їзді генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва з подякою, 1200 делеґатів і півтори тисячі гостей встали й почали під оплески скандувати:: „Хай живе Совєтський Союз!" На з'їзді присутні були також провідники комуністичних партій Східньої Німеччини, Польщі, Болгарії та Угорщини — всіх тих країн Варшавського пакту, які вчинили з СССР інвазію на Чехо - Словаччину, підтверджуючи так зв. доктрину Брежнєва про обмежену суверенність „держав соціялістичого бльоку". В ЧССР перебувають і тепер яких 80 000 вояків совєтської армії. Вони стараються не показуватись на очі населенню. Як інформують з Чехо-Словаччини, лише де-не-де можна побачити совєтські вантажні авта з вояками, або десь у містечку перейде невелика колона совєтського війська. В 1968 р. А. Дубчек і його прихильники ліберальних реформ відбули на одному із заводів Праги з'їзд комуністичної партії ЧССР, але нове партійне керівництво в Празі визнало той з'їзд нелеґальним.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

КОНРАД ЛІНОВИЧ — член УНС Відд. 70 Т-ва Українського Поступового Клюбу в Джерзі Сіти, Н. Дж., помер 3 травня 1971 р. на 78 р. ж. Став членом УНС в 1916 р. Полишив у смутку дружину Марію, сина Волтера і дочку Гелену. Похорон відбувся на цвинтарі Holy Cross, N. Arlington, N.J.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Жук, секр.

ЄВГЕН С. КОВАЛЬЧУК — член УНС Відд. 217 Б-ва св. Йосафата в Рочестері, Н.Й., помер 19 квітня 1971 р. на 61 р. ж. Став членом УНС в 1947 р. Полишив у смутку дружину Марію, дочку Патріцію, брата та 2 сестри. Похорон відбувся 22 квітня 1971 р. на цвинтарі Holy Sepulcher, Rochester, N.Y.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АННА БАРАН — членка УН-Союзу Відд. 113 Б-ва св. Івана в Дери, Па., померла 18 квітня 1971 р. на 84 р. ж. Стала членкою УНС в 1924 р. Полишила в смутку синів: Йосифа, Мічеля, Енді і Джеймса та дочку Марію. Похорон відбувся 21 квітня 1971 р. на цвинтарі св. Йосифа в Дери, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

І. Ярчак, секр.

МАРІЯ ТАРКУЛИЧ — членка УНС Відд. 36 С-ва Пресвятої Богородиці в Рочестері, Н. Й., померла 26 квітня 1971 р. на 86 р. ж. Нар. в Чехословаччині і стала членкою УНС в 1934 р. Полишила в смутку 3 доньки: Анну, Сузан і Юлію та 4 синів: Петра, Юрія, Михайла і Вільяма, 18 внуків та 15 правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі Holy Sepulcher, Rochester, N.Y.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія Ковальчук, секр.

ТОМА НОВАК — член УНС Відд. 265 ім. Б. Хмельницького в Майнерсвіллі, Па., помер 25 квітня 1971 р. на 77 р. ж. Став членом УНС в 1940 р. Полишив у смутку дружину Юлію, дочок: Марію, Анну і Гелену, синів: Івана, Михайла, Йосифа, Тому мол, 29 внуків і 5 правнуків. Похорон відбувся 29 квітня 1971 р. на цвинтарі св. Станислава в Lewellyn, Pa.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Кочубка, секр.

ALFRED B. MOULTON, член УНС Відд. 238 ім. Є. Коновальця в Бостоні, Масс., помер 2 квітня 1971 р. на 55 р. ж. Став членом УНС в 1969 р. Полишив у смутку дружину Гелен, дочок: Анну, Марію. Похорон відбувся 5 квітня 1971 р. на цвинтарі Форест Гілл, Бостон, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

РОЗА ГРИГОРЧУК — членка УНС Відд. 287 Т-ва Сини України в Джерзі Сіті, Н. Дж., померла 29-го березня 1971 р. на 73 р. ж. Стала членкою УНС в 1943 р. Полишила в смутку дочок. Анну і Марію. Похорон відбувся на цвинтарі Кальварія в Квінс, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Й. Стецура, секр.

ALEX MARTIN, член УНСоюзу Відд. 5 Б-ва св. о. Миколая в Асторії, Н. Й., помер 28 листопада 1970 р. на 74 р. ж. Став членом УНСоюзу в 1927 р. Полишив у смутку синів: Вільяма і Евгена і дочку Ірину. Похорон відбувся 2 грудня 1970 р. на цвинтарі св. Михаїла в East Elmhurst, N.Y.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ ПОСЬОВИЧ — член УНС Відд. 145 С-ва Пресв. Марії в Altoona, Pa., помер 18 квітня 1971 р. на 85 р. ж. Став членом УНС в 1934 р. Полишив у смутку дружину Настю. Похорон відбувся 21 квітня 1971 р. на цвинтарі св. Марії в Altoona, Pa.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ОСИП ВАСИЛИНА — член УНС Відд. 102 Б-ва св. ап. Петра і Павла в Клівленді, Огайо, помер 30-го березня 1971 р. на 58 р. ж. Нар. в Львові, Україна і став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку дружину Павлину, сина Мирона, та 2 сестри: Марію і Анну. Похорон відбувся 5 квітня 1971 р. на бувся 3 квітня 1971 р. на Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ТАРЗАН, Ч. 6564. Абуззі ві дкрив ще друкарську помилку в договорі

Ми змінили слова в договорі так, що тепер вони кожному подобаються! Я щаслива, що Африка має двох великих вождів, які достаточно мудрі, щоб поладнати проблеми ... без війни!

Тепер, коли кожний із вас, Вамбі і Вава, притисне свій великий палець на папір із договором, то ми зможемо відсвяткувати мир між Бонгами й Батузами!

Стривайте, пане! Це слово „свідок" кепсько написане: „свідок". Мій батько не може покласти відтиск свого пальця на договорі, поки слово „свідок" не буде правильно написане!